



สิทธิมนุษยชนในสังคมโลก

คำถามชวนคิด

- อะไรคือ “สิทธิ” ที่มนุษย์ทุกคนพึงมีตั้งแต่เกิด โดยไม่ขึ้นกับเชื้อชาติ ศาสนา หรือเพศ
- สิทธิมนุษยชนควรถูกตีความต่างกันตามบริบทวัฒนธรรมหรือไม่
- ใครควรเป็นผู้รับผิดชอบสูงสุดในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน — รัฐ องค์กรโลก หรือประชาชน?



ความหมาย

- สิทธิมนุษยชน (Human Rights) → สิทธิขั้นพื้นฐานที่ติดตัวมนุษย์
- หลักการสำคัญของ “สิทธิมนุษยชน”
 - ความเป็นสากล (Universality)
 - ไม่อาจโอนหรือถูกพรากได้ (Inalienability)
 - ความเสมอภาค (Equality & Non-discrimination)
 - การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

Q: สิทธิ เสรีภาพ บทบาท หน้าที่ มีมโนทัศน์ที่แตกต่างกันอย่างไร



ประเภทของ “สิทธิ”

- สิทธิพลเมืองและการเมือง (Civil & Political Rights)
- สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (Economic, Social, Cultural Rights)
- สิทธิอื่น ๆ เช่น สิ่งแวดล้อม การพัฒนา สิทธิในโลกดิจิทัล



ความเป็นมาและพัฒนาการของ “สิทธิมนุษยชน”

- แนวคิดสิทธิธรรมชาติ (Natural Rights) ในยุคปรัชญาตะวันตก
- การปฏิวัติฝรั่งเศส และ The Declaration of the Rights of Man and of the Citizen (1789)
- ปฏิญญาสิทธิมนุษยชนสากล (Universal Declaration of Human Rights, 1948)
- กติการะหว่างประเทศ:
 - ICCPR (สิทธิพลเมืองและการเมือง)
 - ICESCR (สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม)
- พัฒนาการหลังสงครามเย็น
 - สิทธิเด็ก
 - สิทธิสตรี
 - สิทธิผู้ลี้ภัย



กลไกการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

- ระดับโลก:
 - สหประชาชาติ (UN) คณะมนตรีสิทธิมนุษยชน ศาลอาญาระหว่างประเทศ (ICC)
- ระดับภูมิภาค:
 - ยุโรป → ศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป
 - อเมริกา → Inter-American Court of Human Rights
 - แอฟริกา → African Commission on Human and Peoples' Rights
 - เอเชีย → ASEAN Human Rights Declaration (แม้ยังจำกัดบทบาท)
- ระดับชาติ: รัฐธรรมนูญ ศาล คณะกรรมการสิทธิ
- บทบาทของ NGOs และภาคประชาสังคม เช่น Amnesty International, Human Rights Watch



สถานการณ์สิทธิมนุษยชนในสังคมโลกปัจจุบัน

- สิทธิพลเมืองและการเมือง: ปัญหาเสรีภาพสื่อ เสรีภาพการแสดงความคิดเห็น
- สิทธิสตรีและความเท่าเทียมทางเพศ: การคุกคามทางเพศ ความรุนแรงในครอบครัว
- สิทธิผู้ลี้ภัยและผู้อพยพ: ปัญหาซีเรีย โรฮิงญา ผู้อพยพจากสงคราม
- สิทธิด้านสิ่งแวดล้อมและภูมิอากาศ: Climate justice, สิทธิชุมชนท้องถิ่น
- สิทธิในโลกดิจิทัล: การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล Cybersecurity, Hate speech

